

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΑΝΑΦΗΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΕΠΑΝΑΦΗΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΕΠΑΝΑΦΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ ΤΟΥ
ΟΜΗΡΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΟ
ANNA ΜΙΑΜΠΟΥΡΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ
ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ ΒΑΝ ΝΤΟΝΝΙΚ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

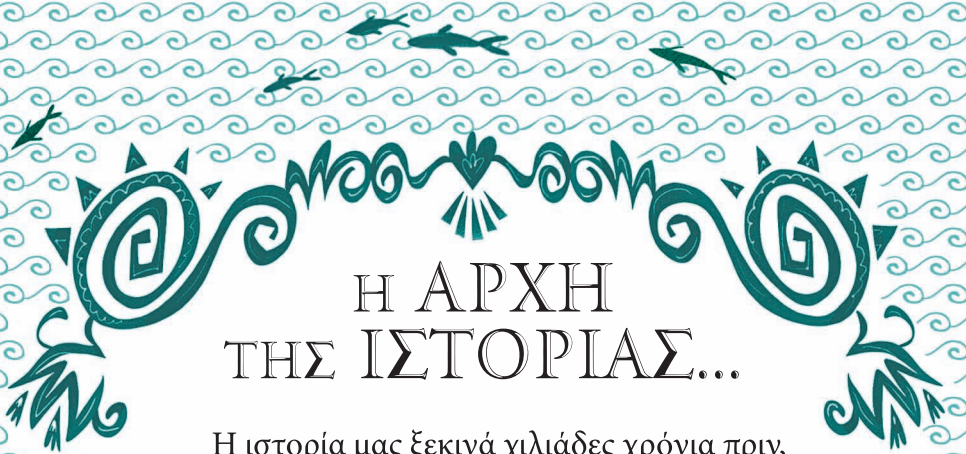
7	Η αρχή της ιστορίας	142	Οι Σειρήνες
8	Οι θεοί αναλαμβάνουν δράση	148	Η Σκύλλα και η Χάρυβδη
25	Έχε γεια, Καλυψώ	158	Το νησί του Ήλιου
39	Το νησί των Φαιάκων	171	Επιτέλους η Ιθάκη
58	Οι Λωτοφάγοι	197	Ένας ζητιάνος στο ανάκτορο
67	Ο Κύκλωπας	215	Η μνηστηροφονία
95	Ο ασκός του Αιόλου		
107	Οι Λαιστρυγόνες		
112	Η μάγισσα Κίρκη		
130	Ο Κάτω Κόσμος		

- 236 Το τέλος της ιστορίας
- 240 Χάρτης με το ταξίδι του Οδυσσέα
- 242 Λίγα λόγια για τον Όμηρο και
την *Οδύσσεια*
- 244 Ποιος είναι ποιος στην ιστορία

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ...

Η ιστορία μας ξεκινά χιλιάδες χρόνια πριν,
στην αρχαία Ελλάδα, σε έναν κόσμο όπου παντοδύναμοι,
απρόβλεπτοι θεοί και θεές κυβερνούν τις θάλασσες και τον
ουρανό κι αποφασίζουν για την τύχη των απλών θνητών.

Η ιστορία μας είναι η ιστορία ενός ήρωα που λέγεται
Οδυσσέας. Αφού πολέμησε στην Τροία δέκα ολόκληρα
χρόνια, ο ήρώας μας προσπαθεί να γυρίσει σ' ένα μικρό νησί,
την πατρίδα του, την Ιθάκη. Για χρόνια παραδέρνει στις
θάλασσες, χαμένος, στο έλεος θεών και τεράτων
θαλασσινών, μέχρι που επιτέλους βρίσκεται
μια θεά που τον λυπάται...

Ο ουρανός είχε σκοτεινιάσει για τα καλά και κεραυνοί άστραφταν και βροντούσαν πάνω από τον Όλυμπο. Ο Δίας, ο βασιλιάς θεών και ανθρώπων, είχε πιάσει την γκρίνια... «Οι άνθρωποι είναι ανόητοι» παραπονιόταν. «Κατηγορούν εμάς, τους θεούς, για τις δυστυχίες τους, ακόμα κι όταν παρακούν τις συμβουλές μας. Δεν παραδέχονται πως οι δικές τους απερίσκεπτες πράξεις τούς οδηγούν στην καταστροφή».

«Για τον Οδυσσέα, τι έχεις να πεις;» ρώτησε η κόρη του η Αθηνά, κοιτάζοντας από ψηλά τον κόσμο αποκάτω τους. «Δεν αγνόησε τις συμβουλές μας, και κάθε άλλο παρά

ανόητο θα τον έλεγες. Κι όμως, ενώ όλοι οι ήρωες που επέζησαν από τον Τρωικό Πόλεμο βρίσκονται σπίτι τους, με τις οικογένειές τους, ο Οδυσσέας δεν τα έχει καταφέρει. Είναι εκεί κάτω, παγιδευμένος στο νησί της Καλυψώς. Κάθε φορά που προσπαθεί να φύγει, τον γυρνάει πίσω».

Η Αθηνά αναστέναξε. «Του φέρεται σαν να είναι παιχνιδάκι της, δεν έχει το δικαίωμα – κι ας είναι θεά. Η γυναίκα του κι ο γιος του τον χρειάζονται απελπισμένα κι έχουν σχεδόν πιστέψει πως δε θα ξαναγυρίσει».

«Καλά λες, ο Οδυσσέας είναι εντάξει άνθρωπος... Για να λέμε την αλήθεια, είναι ο εξυπνότερος των θνητών» παραδέχτηκε ο Δίας. «Όλα αυτά είναι κατορθώματα του θείου σου του Ποσειδώνα. Τον σιχαίνεται... Εγώ προσω-

πικά δεν έχω λόγο να μην τον αφήσω να γυρίσει σπίτι του».

Η Αθηνά δεν έχασε την ευκαιρία. «Παντοδύναμε πατέρα» είπε μ' ένα χαμόγελο που της έφτανε μέχρι τ' αυτιά «αν εσύ το επιθυμείς, ποιος θα τολμήσει να σου εναντιωθεί;» Αρπάζοντας το δόρυ της, σηκώθηκε όρθια. «Γιατί δε στέλνεις έναν αγγελιαφόρο να διατάξει την Καλυψώ να αφήσει ελεύθερο τον Οδυσσέα; Εγώ θα φροντίσω να βρει όρθιο το σπίτι του όταν γυρίσει...»

Η θεά Αθηνά χίμηξε σαν αστραπή προς τα κάτω, κάτω, κάτω, ανάμεσα από τα σύννεφα, και τράβηξε για τον κόσμο των θνητών. Στο κατώφλι του σπιτιού του Οδυσσέα, ένα ανάκτορο στο νησί που λέγεται Ιθάκη, η λάμψη που την περιτύλιγε έσβησε και μεταμορφώθηκε σε ηλικιωμένο ταξιδιώτη.

Ένα χτύπημα στην πόρτα και μια υπηρέτρια έρχεται τρέχοντας. «Θα ήθελα να δω τον Τηλέμαχο, τον γιο του Οδυσσέα» είπε ο γέρος και η υπηρέτρια τον συνόδεψε μέσα.

Στο ανάκτορο επικρατούσε χάος. Άντρες ξαπλωμένοι παντού έπιναν κι έπαιζαν τυχερά παιχνίδια, χαχάνιζαν κι έτρωγαν τον περίδρομο. Σε μια γωνιά καθόταν ένας πολύ

νέος άντρας, ένα αγόρι για την ακρίβεια. Ήταν βυθισμένο στο κάθισμά του, με το κεφάλι χωμένο ανάμεσα στα χέρια, το στόμα πικραμένο.

Η Αθηνά τρύπωσε στις σκέψεις του...

Ο Τηλέμαχος φανταζόταν πως ο εδώ και χρόνια εξαφανισμένος πατέρας του, ο Οδυσσέας, θα όρμαγε μέσα στην αίθουσα και θα εξόντωνε τους παρείσακτους με μια γροθιά, σαν ήρωας που ήταν. «Αν ο πατέρας μου ήταν εδώ, θα έδινε σ' αυτά τα παλιοτόμαρα να καταλάβουν». Ένα ίχνος χαμόγελου φώτισε τα χείλη του. Κι αμέσως σχεδόν έσβησε. «Ποιον κοροϊδεύω;» μονολόγησε. «Ο πατέρας μου είναι νεκρός από καιρό. Αν ήταν ζωντανός, θα είχε επιστρέψει».

Σηκώνοντας το κεφάλι είδε τον ξένο να στέκεται μπροστά του. «Καλώς όρισες σπίτι μου» είπε ο Τηλέμαχος και σηκώθηκε για να του προσφέρει τη θέση του. «Κάθισε και πιες κάτι να δροσιστείς. Όταν χορτάσεις την πείνα σου, μου λες ποιος καλός άνεμος σε φέρνει».

Ο ταξιδιώτης ένευσε επιδοκιμαστικά. «Έχεις καλούς τρόπους, σαν τον πατέρα σου».

«Γνωρίζεις τον πατέρα μου;» ρώτησε ξέπνοα ο Τηλέμαχος.

«Ο Οδυσσέας κι εγώ είμαστε φίλοι από παλιά» απάντησε ο ξένος. Κοίταξε γύρω του τους άντρες που ραχάτευαν στην αίθουσα. «Συγχώρεσε με για την αδιακρισία μου, αλλά τι κάνουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι εδώ; Έχετε κάποια γιορτή;»

Ο Τηλέμαχος γέλασε πικρά. «Όχι βέβαια. Οι άντρες αυτοί ξημεροβραδιάζονται στο ανάκτορο πάνω από τρία χρόνια τώρα. Ο πατέρας μου δεν έχει επιστρέψει από τον πόλεμο και όλοι πιστεύουν πως μάλλον είναι νεκρός. Δύσκολο να το αμφισβητήσει κανείς – όλοι οι άλλοι επιζώντες του πολέμου έχουν επιστρέψει εδώ και καιρό. Οι αυτοπρόσκοητοι επισκέπτες αδειάζουν τα κελάρια μας κι αρνούνται να ξεκουμπιστούν πριν η μητέρα μου διαλέξει έναν απ' όλους για να τον παντρευτεί.

Έριξε ένα συννεφιασμένο βλέμμα γύρω στην αίθουσα και έπειτα στράφηκε ξανά στον επισκέπτη. «Κι αυτή αρνείται. Δεν έχει άδικο. Ποιον να διαλέξει από όλα αυτά τα παράσιτα; Αλλά και τι μπορούμε να κάνουμε; Τα κόκαλα του

πατέρα μου θα είναι πια ξασπρισμένα από τον ήλιο, σκορπισμένα σε κάποια μακρινή ακτή. Δεν υπάρχει περίπτωση να έρθει να μας σώσει».

«Ο Οδυσσέας; Νεκρός; Ούτε να το σκέφτεσαι!» φώναξε ο ξένος. «Είναι πολύ έξυπνος και γενναίος για να πεθάνει. Δεν πρέπει να απελπίζεσαι». Έβαλε το χέρι του στο μπράτσο του Τηλέμαχου. «Ξέρεις τι πρέπει να κάνεις;»

Ο Τηλέμαχος κούνησε αρνητικά το κεφάλι.

«Πάρε ένα καράβι και πήγαινε στη Σπάρτη» τον παρακίνησε ο ξένος. «Δες τον βασιλιά Μενέλαο. Είναι ο τελευταίος από τον στρατό των Ελλήνων που επέστρεψε, άρα μπορεί να ξέρει τι συνέβη στον πατέρα σου. Αν μάθεις ότι ζει, γύρισε σπίτι σου και πέταξε αυτή τη συμμορία έξω με τις κλοτσιές. Τηλέμαχε, δεν είσαι πια παιδί, πρέπει να κάνεις κάτι».

Ο Τηλέμαχος έμοιαζε να ψηλώνει ακούγοντας τα λόγια του ξένου. «Θα πάω» υποσχέθηκε. Έπειτα ξαφνικά, τόσο ξαφνικά που δεν πρόλαβε να καταλάβει τι συνέβη, ο ξένος εξαφανίστηκε, έγινε καπνός, σαν πουλί στον αέρα.

Κανείς από τους μνηστήρες ή τους υπηρέτες δεν έδειχνε

να έχει προσέξει κάτι. «Μόνο ένας θεός θα μπορούσε να το κάνει αυτό» συνειδητοποίησε ο Τηλέμαχος. «Κι αν οι θεοί είναι με το μέρος μου, ε, τότε υπάρχει ελπίδα».

Εκείνη τη στιγμή ένας αοιδός που τον είχαν προσλάβει οι μνηστήρες για να τους διασκεδάσει έπιασε το τραγούδι. Τραγούδαγε την επιστροφή των ηρώων από τον Τρωικό Πόλεμο. «Γιατί με βασανίζετε έτσι;» ακούστηκε μια κραυγή και η μητέρα του Τηλέμαχου, η Πηνελόπη, μπήκε στην αίθουσα.

Είχε όμορφο πρόσωπο, όμως η λύπη ρυτίδωνε το μέτωπό της και τα σκούρα μαλλιά της τ' αυλάκωναν ασημένια ρυάκια. «Είναι απάνθρωπο να τραγουδάτε αυτό το τραγούδι, όταν ξέρετε ότι ο αγαπητός μου άντρας δεν έχει γυρίσει από τον πόλεμο! Αν είχε, όλα θα ήταν διαφορετικά». Ξέσπασε σε κλάματα.

Ο Τηλέμαχος έτρεξε στο πλευρό της. «Μητέρα» είπε μαλακά «ένα τραγούδι είναι. Μην το αφήνεις να σε αναστατώνει. Γύρισε πίσω στο δωμάτιό σου και συνέχισε τη δουλειά σου».

Και συνέχισε: «Άφησέ με να κανονίσω εγώ εδώ».

«ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΒΑΣΑΝΙΖΕΤΕ ΕΤΣΙ;» ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ ΜΙΑ ΚΡΑΥΓΗ ΚΑΙ Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟΥ ΘΗΛΕΜΑΧΟΥ,
Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ΜΠΗΚΕ ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ.

Η Πηνελόπη κοίταξε έκπληκτη τον γιο της. Το αγόρι της φερόταν για πρώτη φορά σαν άντρας. Του έσφιξε το χέρι κι ύστερα έκανε ό,τι της είπε.

«Πολύ θα ήθελα να πάω μαζί της. Θα την περιποιόμουν μια χαρά» είπε λάγνα ένας από τους μνηστήρες, βλέποντας την Πηνελόπη να φεύγει.

«Πώς τολμάς;» φώναξε ο Τηλέμαχος. «Δε θα ξαναπροσβάλεις τη μητέρα μου. Φτάνει πια. Αυτό είναι το τελευταίο σας συμπόσιο εδώ. Αύριο θέλω να έχετε φύγει όλοι».

«Ακούστε τον» κορόιδεψε κάποιος από τους μνηστήρες. «Αν ο πατέρας σου είναι νεκρός, νεαρέ, η μητέρα σου πρέπει να ξαναπαντρευτεί. Έχει υποσχεθεί πως θα πάρει έναν από εμάς».

«Αφού τελειώσει το σάβανο που υφαίνει για τον πεθερό της» πετάχτηκε ένας άλλος.

«Ναι, αλλά πάνε τρία χρόνια που υφαίνει» γκρίνιαξε ένας τρίτος.

Ήταν αλήθεια. Για να μη διακινδυνεύσει να καταλάβουν οι μνηστήρες το νησί με τη βία, η Πηνελόπη συμφώνησε να

παντρευτεί έναν τους μόλις τελειώσει το σάβανο. Ό,τι ύφαινε τη μέρα το ξήλωνε τη νύχτα, παρακαλώντας απεγνωσμένα να επιστρέψει ο Οδυσσέας. Μέχρι στιγμής το τέχνασμά της κρατούσε τους μνηστήρες σε απόσταση, η υπομονή τους ωστόσο είχε αρχίσει να εξαντλείται... Ο χρόνος τελείωνε για την Πηνελόπη.

Ο Τηλέμαχος άφησε τους μνηστήρες να μπεκροπίνουν. Είχε τα δικά του σχέδια να καταστρώσει τώρα. Στο ανάκτορο υπήρχαν μερικοί υπηρέτες στους οποίους μπορούσε να εμπιστευτεί ακόμη και τη ζωή του. Αφού τους όρκισε να κρατήσουν το στόμα τους κλειστό, τους ζήτησε να μαζέψουν προμήθειες για το ταξίδι. Έπειτα πήγε στην πόλη και συνάντησε τον παλιό φίλο του πατέρα του, τον Μέντορα, ο οποίος συμφώνησε να τον συνοδεύσει στο ταξίδι. Διάλεξαν προσεκτικά έμπιστο πλήρωμα για το καράβι. Έπειτα ο Τηλέμαχος γύρισε σπίτι κι έπεσε για ύπνο σαν να μην έτρεχε τίποτα.

Όμως εκείνη τη νύχτα την πέρασε ξάγρυπνος κάτω από τα σκεπάσματά του, ανίκανος να κοιμηθεί από την αδημο-

νία. Προτού ξημερώσει σηκώθηκε αθόρυβα από το κρεβάτι του και, μέχρι να φανεί η ροδοδάχτυλη Αυγή στον ουρανό, το πλοίο του με τα λευκά πανιά έσχιζε τα κύματα.

Όταν ο Τηλέμαχος και ο Μέντορας έφτασαν στη Σπάρτη, άκουσαν μουσική και χαρούμενες φωνές από το ανάκτορο του Μενέλαου. Ο βασιλιάς γιόρταζε γάμο διπλό, του γιου και της κόρης του.

Ένας ακόλουθος έτρεξε να του ανακοινώσει πως είχαν φτάσει ξένοι κι εκείνος φώναξε «Φέρτε τους μέσα αμέσως». Γενναιόδωρος όσο δεν παίρνει άλλο, έβαλε να του φέρουν καρέκλες και ζήτησε από τους δύο άντρες να κάτσουν μαζί

του στο τραπέζι. Τους πρόσφερε τις καλύτερες μερίδες κρέατος και κύπελλα ξέχειλα με άλικο κρασί.

Ο Τηλέμαχος κοιτούσε γύρω του με δέος. Η αίθουσα έλαμπε από το χρυσάφι και το ασήμι, το ήλεκτρο και το ελεφαντόδοντο. «Ακόμη και το ανάκτορο του ίδιου του Δία δε θα είναι ανώτερο από αυτό» ψιθύρισε στον Μέντορα.

Ο Μενέλαος τον άκουσε χωρίς να το θέλει. «Κανείς θνητός δεν μπορεί να συγκριθεί με τον Δία, αγόρι μου. *Εγώ*, βέβαια, είμαι ίσως ο πλουσιότερος θνητός στον κόσμο, αν μιλάμε για ασήμι και χρυσάφι. Όμως, γυρνώντας από μέρη μακρινά, εκεί που κέρδισα αυτούς τους θησαυρούς, έχασα άλλους πιο πολύτιμους: ο αδερφός μου πέθανε. Κι έχασα κι άλλους φίλους καλούς στον Τρωικό Πόλεμο. Άντρες σπουδαίους και γενναίους, όπως ο φίλος μου ο Οδυσσέας. Και τι δε θα έδινα για να τους φέρω πίσω».

Με το που άκουσε να αναφέρουν τον πατέρα του, τα μάτια του Τηλέμαχου πλημμύρισαν δάκρυα και στράφηκε από την άλλη μεριά.

Εκείνη τη στιγμή μπήκε στην αίθουσα η γυναίκα του

Μενέλαου, η Ελένη. Ο Τηλέμαχος την κοίταξε, θαμπά μέσα από τα δάκρυστά του, και βιάστηκε να σκουπίσει τα μάτια του με τον χιτώνα του.

Για χάρη της γυναίκας αυτής πολέμησαν οι Έλληνες στην Τροία. Την είχε κλέψει από τον άντρα της, τον Μενέλαο, ο Πάρις, βασιλόπουλο της Τροίας. Κι έγινε όλο το κακό για να την πάρουν πίσω. Η ομορφιά της ήταν ξακουστή σε όλη την Ελλάδα – ήταν πράγματι τόσο όμορφη, όσο έλεγαν οι αιοδοί.

Ο Τηλέμαχος ένιωσε μια φλόγα να ανάβει στο στήθος του όταν η Ελένη τον κοίταξε και του χαμογέλασε. «Κανένας νέος δε μοιάζει στον πατέρα του περισσότερο από εσένα» είπε. «Χαίρομαι που σε γνωρίζω. *Είσαι* ο γιος του Οδυσσέα, δεν είσαι;»

Ο Τηλέμαχος ένευσε καταφατικά, ανίκανος να μιλήσει.

«Μα φυσικά!» ξεφώνισε ο Μενέλαος. «Έπρεπε να το έχω καταλάβει... Αγαπητό μου αγόρι, είσαι παραπάνω από καλοδεχούμενος στο ανάκτορό μου. Ο Οδυσσέας δεν ήταν μόνο ο πιο έξυπνος και πιο γενναίος άντρας που

γνώρισα ποτέ, αλλά κι ένας πολυαγαπημένος φίλος. Δικό του ήταν το ιδιοφυές σχέδιο που μας οδήγησε στη νίκη. Θα τον γέμιζα δώρα και πλούτη, αν είχα τη χαρά να ξανασυναντηθούμε. Φαίνεται όμως πως οι θεοί αποφάσισαν να του κλείσουν τον δρόμο...» Ο Μενέλαος σταμάτησε, με μάτια να γυαλίζουν από τα δάκρυα.

«Ξέρεις πως κέρδισε ο πολυμήχανος πατέρας σου τον πόλεμο;» είπε η Ελένη απαλά, κοιτάζοντας τον Τηλέμαχο.

«Οι αιιδοί λένε ήδη την ιστορία στα πέρατα του κόσμου. Αν μου επιτρέπεις, θα σου την αφηγηθώ»

Ο Οδυσσέας έβαλε τους άντρες του να φτιάζουν ένα πελώριο ξύλινο άλογο, τον Δούρειο Ίππο, που το άφησε στην ακτή, έξω από τα τείχη της

Τροίας. Ο ίδιος και οι γενναιότεροι από τους Έλληνες

τρύπωσαν μέσα στο άλογο, και ο υπόλοιπος στρατός

μπήκε στα πλοία και κρύφτηκε στα ανοιχτά, σε έναν

απόμερο όρμο. Έμοιαζε έτσι σαν οι δικοί μας να

είχαν παρατήσει τον πόλεμο και να

γύριζαν στην Ελλάδα...

Ένας άντρας έμεινε πίσω για να πει στους Τρώες
 ότι το άλογο αυτό ήταν δώρο των Ελλήνων στους θεούς.
 Τόση ήταν η δύναμη του αφιερώματος, είπε, που αν το
 έβαζαν μέσα στην πόλη, η Τροία θα έμενε για πάντα
 άπαρτη. Όλο χαρά οι Τρώες έσυραν το άλογο μέσα
 στα τείχη και γιόρτασαν τη νίκη τους. Την ίδια νύχτα ο
 γενναίος Οδυσσέας και οι σύντροφοί του βγήκαν κρυφά
 από το άλογο και άνοιξαν τις πύλες της πόλης.
 Ο υπόλοιπος στρατός όρμησε μέσα. Την αυγή,
 ο Τρωικός Πόλεμος είχε τελειώσει.

Η Ελένη σώπασε με τα μάτια καρφωμένα στον Τηλέμαχο.
 «Όλοι μιλούν για τον Οδυσσέα» μουρμούρισε «κι όμως εσύ,
 ο ίδιος του ο γιος, δεν έχεις δει τον πατέρα σου από βρέφος».

Ο Τηλέμαχος κατάπие τον κόμπο που του έσφιγγε τον λαιμό και είπε: «Ηρθα εδώ ελπίζοντας να μάθω νέα για τον πατέρα μου. Η αλήθεια είναι πως το ανάκτορό μου έχει γεμίσει εχθρούς. Μνηστήρες αποκαλούν οι ίδιοι τους εαυτούς τους κι ανταγωνίζονται για το ποιος θα κερδίσει το χέρι της μητέρας μου. Τρώνε τους χοίρους και τα κατσίκια μας, πίνουν τα κρασιά μας και περιμένουν την απάντησή της· οι αγροί μας και τα κελάρια μας έχουν σχεδόν αδειάσει».

«Αδηφάγα όρνια!» φώναξε έξαλλος ο Μενέλαος.

«Είναι απόλυτη ανάγκη να γυρίσει σπίτι ο πατέρας μου» συνέχισε ο Τηλέμαχος. «Αν κάποιος γνωρίζει πού βρίσκεται... ή αν είναι ζωντανός ή νεκρός, τον εκλιπαρώ να μου πει. Θέλω –είναι απαραίτητο– να μάθω».

«Φυσικά και πρέπει να μάθεις» είπε ο Μενέλαος. «Όμως το μόνο που μπορώ να σου προσφέρω είναι ένα ψήγμα ελπίδας. Επιστρέφοντας από την Τροία, ναυάγησα σ' ένα νησί. Δεν είχα ιδέα πού βρισκόμουν. Ένας θαλασσινός θεός που συνάντησα μου είπε πώς να γυρίσω πίσω. Όταν τον ρώτησα αν ξέρει κάτι για τους φίλους μου, μου είπε πως ο

Οδυσσέας ήταν παγιδευμένος σε κάποιο μακρινό νησί από μία Νύμφη, την Καλυψώ... Δεν ξέρω πού είναι το νησί ή αν όσα είπε ο θεός είναι αλήθεια. Κάτι είναι κι αυτό όμως».

Ο Τηλέμαχος κοίταξε τον Μενέλαο συγκινημένος. «Ναι» είπε. «Κάτι είναι».

Στο μεταξύ, στην Ιθάκη, οι μνηστήρες πήραν είδηση πως ο Τηλέμαχος λείπει. Ένας από αυτούς, ο Αντίνοος, άρχισε να συνομωτεί εναντίον του. Έστειλε ένα πλοίο για να του στήσει ενέδρα. «Μόλις δείτε το αγόρι» είπε στους άντρες του «σκοτώστε το».

